

Miljøministeriet
Departementet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K.
Fremsendt til mim@mim.dk og sofda@mim.dk

Journalnummer 2023-2267

Høje Taastrup, den 22. august 2024

Høringssvar over udkast til ændring af lov om miljøbeskyttelse

Emballageretur har med interesse læst udkastet til lovforslaget om ændring af lov om miljøbeskyttelse og takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Emballageretur er en non-profit kollektiv ordning, der varetager producentansvaret for emballage på vegne af vores medlemsvirksomheder. Vi er en del af Retur-familien, som består af non-profit kollektive ordninger, der håndterer producentansvaret for elektronik, batterier, emballage, engangsplast, fiskeredskaber og tekstilprodukter for dansk erhvervsliv. Sammen arbejder vi for at øge genbrug og genanvendelse, så flest mulige dyrebare ressourcer bliver reddet fra affaldsstrømmen og sendt tilbage i kredsløbet.

Retur har siden 2005, gennem Elretur, hjulpet danske virksomheder med at håndtere deres producentansvar. Elretur er Danmarks største kollektive ordning og har tæt på 20 års erfaring med at forvalte producentansvar for vores medlemmer, som inkluderer producenter og importører af elektrisk og elektronisk udstyr samt batterier. Emballageretur bygger sine løsninger, services og viden på Elreturs unikke erfaringer med at håndtere producentansvar for danske virksomheder.

Generelle bemærkninger

Øget bureaukrati og prissætning

Af den politiske aftale vedr. udvidet producentansvar for emballage mv. fremgår det, at kompleksiteten i de kollektive ordningers samarbejde med kommunerne skal reduceres. Dette har vi støttet op om fra begyndelsen og gør det stadig, da det vil være til gavn for dansk erhvervsliv. Men når vi læser udkastet til ændring af lov om miljøbeskyttelse igennem, er det ikke vores opfattelse, at vi er nået i mål med dette ønske fra det politiske niveau. Tværtimod er det vores opfattelse, at producentansvaret i mange tilfælde er blevet overimplementeret og ikke tager hensyn til regelforenklning.

Vi er derfor bekymrede for, at det overordnede formål med at indføre producentansvaret – nemlig at reducere mængden af emballage, sikre en effektiv indsamling og håndtering af emballageaffald samt motivere virksomheder til at udvikle bedre og mere miljøvenlige emballagedesigns – risikerer at gå tabt i øget bureaukrati samt besværlige og tunge processer mellem de involverede parter.

På nuværende tidspunkt er vi på vegne af vores medlemmer, alvorligt bekymrede for at det øgede bureaukrati vil have en stor og unødigt effekt på prisen af de emballerede produkter når producentansvaret for emballage træder i kraft. Vi har meget svært ved at vurdere omfanget af dette ud fra det foreliggende udkast.

På den baggrund sætter vi spørgsmålstegn ved, om der er lavet konkrete økonomiske beregninger på, hvad den øgede administration som følge af dette bureaukrati vil koste dansk erhvervsliv - foruden de foreslåede gebyrer, der skal betales af producenterne.

Manglende registrering og indberetning fra omfattede virksomheder

Den 22. august 2024 er der pt. ca. 2.400 virksomheder som enten individuelt eller kollektivt, har ladet sig registrere, og har indberette deres forventede emballagemængder for 2024 hos DPA. Dette er efter vores opfattelse et kritisk lavt niveau, eftersom myndighederne selv har estimeret, at op til 41.000 virksomheder vil være omfattet af de kommende regler. Der er dermed potentielt mange virksomheder, som ikke vil opfylde deres forpligtelser i henhold til producentregisterbekendtgørelsen, hvilket ikke er fair overfor de virksomheder, som tilmelder sig inden den 31. august 2024.

Situationen er kritisk og vi anbefaler at myndighederne kraftigt overvejer det videre forløb efter den 31. august 2024 for, hvordan de sidste mange virksomheder bliver tilmeldt og får indberettet deres emballagemængder. Med det nuværende tilmeldingsniveau forudser vi en konkurrenceforvridning i det økonomiske grundlag for henholdsvis virksomheder, der er tilmeldt, og virksomheder der ikke er. Emballageretur stiller sig gerne til rådighed for dialog om, hvordan man bedst muligt kan håndtere situationen fremover.

Oprettelse af finansielt clearing house

Emballageretur har gentagne gange udtrykt ønske om oprettelse af et finansielt clearing house, bl.a. ved fremsendelse af brev til Miljøministeren og ønsker også i denne sammenhæng at gøre opmærksom på nødvendigheden af, at denne mekanisme indføres i producentansvaret for emballage. Det er vores vurdering, at det vil medføre store økonomiske konsekvenser og skabe ulige konkurrencevilkår mellem producenterne og i sidste ende de kollektive ordninger, såfremt der ikke etableres et finansielt clearing house.

Med finansielt clearing house mener vi et myndighedsorgan, der har til formål, at håndterer de økonomiske transaktioner mellem aktørerne i producentansvaret. Det sikrer, at omkostningerne ved affaldshåndtering fordeles korrekt blandt producenterne baseret på deres markedsandel eller mængden af produkter, de sætter på markedet. Et clearing house samler og administrerer indbetalinger og udbetalinger for at sikre, at alle parter opfylder deres økonomiske forpligtelser i producentansvarssystemet.

Emballageretur ser generelt positivt på det kommende producentansvar for Emballage. Emballageretur har store forventninger til, at producentansvaret kan bidrage positivt til affaldsminimering samt styrke brugen af emballage, som i højere grad er baseret på genanvendte materialer i årene fremover.

Emballageretur er tilhænger af konkurrence. Konkurrencen skal baseres på, at den enkelte producent kan påvirke egne omkostninger og sine forretningsvalg. Vi finder det usundt, hvis konkurrencen baseres på udefrakommende ulige omkostninger, der tilsidesætter producentens egentlige konkurrencekraft.

Emballagereturs bekymring vedrører tildelingsmekanismen og dermed, hvordan producenterne bliver påvirket af, hvordan kommunerne skal økonomisk kompenseres i det kommende producentansvar på emballage. Pt. er der lagt op til en metode, hvor den geografiske tildeling bliver skæv i forhold til enhedspriserne. Det betyder, at to ens producenter der er medlem af to forskellige kollektive ordninger, vil kunne blive pålagt forskellige krav om økonomiske kompensation for en service, der i princippet er den samme. Resultatet heraf bliver, at producenterne vil opleve, at deres konkurrencekraft kommer i ubalance, selvom deres forretningsaktivitet er ens.

Emballageretur anbefaler derfor en mere stabil og sikker metode, så den geografiske tildeling sker på lige økonomiske vilkår gennem et finansielt clearing house. Emballageretur står naturligvis til rådighed i forhold til yderligere uddybning og forklaring herom.

Ens regler på tværs af forskellige producentansvar

Emballageretur ønsker generelt at fremføre, at der bør indføres størst muligt overensstemmelse mellem regler og bestemmelser der allerede gælder for de producentansvar, der er trådt i kraft (fx for elektronik og batterier). Enslidende regler og bestemmelser på tværs, sikrer lige forhold for de omfattede virksomheder og vil lette den administrative byrde for den enkelte virksomhed og de kollektive ordninger der varetager producentansvaret på vegne af virksomhederne.

Producentansvar for fiskeredskaber – manglende måltal og begrænsninger i producentansvaret

Det står uklart hvilke nationale mål for indsamling, genanvendelse mv. der gælder for fiskeredskaber der indeholder plast. Emballageretur anbefaler, at de nationale minimumsmål offentliggøres, da de vil skabe klarhed for producenter og kollektive ordninger om rammerne. Dermed kan vi sikre, at tilstrækkelige ordninger for indsamling og genanvendelse kan iværksættes allerede ved producentansvarets ikrafttrædelse.

Emballageretur er en del af Retur som driver flere kollektive ordninger. Igennem Elretur, har vi snart 20 års erfaring med producentansvar i Danmark og har derfor stor erfaring i håndteringen af producentansvar for dansk erhvervsliv. Vi har imidlertid svært ved at se, hvordan den kollektive indsamling af øvrige fiskeredskaber skal håndteres på en måde, der er bæredygtig både økonomisk og miljømæssigt.

Efter Emballagereturs vurdering, er der tale om en begrænset årlig volumen af udtjente øvrige fiskeredskaber, hvilket vil gøre det omkostningstungt at etablere en landsdækkende indsamlingsordning. Derfor kan det virke som en disproportional foranstaltning at indføre et producentansvar på en så lille årlig tonnage, hvor størstedelen af produkterne sandsynligvis allerede bliver indsamlet via affaldsindsamlingen (restaffald, metal og plast) i de danske husstande eller på fiskestederne.

Det er vores vurdering, at det beskrevne producentansvar for øvrige fiskeredskaber i høringsudkastet vil have svært ved at blive omkostningseffektivt, medmindre det nationale indsamlingsmål sættes meget lavt. Af den grund bør der kigges på alternativer til, hvordan der kan etableres et effektivt producentansvar for øvrige fiskeredskaber. Retur stiller gerne vores ekspertise til rådighed i et sådant arbejde.

Producentansvaret for fiskeredskaber, der indeholder plast, vil umiddelbart ramme producenter, der tilgængeliggør øvrige fiskeredskaber på markedet hårdt. Dette skal ses i relation til deres generelle virksomhedsstyrkelse og evne til at administrere det kommende producentansvar for fiskeredskaber. Emballageretur opfordrer derfor til, at myndighederne hurtigst muligt indleder dialog med branchen om rammerne for et velfungerende producentansvar på fiskeredskaber, evt. ved udarbejdelse af en vejledning til, hvordan producentansvaret løftes, så vi undgår, at de kommende regler brydes eller omgås af de mindre virksomheder, som er omfattet af producentansvaret.

Emballagemængder der ikke er omfattet af producentansvaret for emballage

Emballageretur har noteret sig, at for emballage af tekstil, porcelæn og keramik er det aktuelt hensigten at affald af disse emballagetyper ikke bliver omfattet af producentansvaret for emballage, da producenter af emballage af tekstil, porcelæn og keramik i første omgang ikke forventes at blive forpligtet til at afholde omkostninger forbundet med disse affaldstyper.

Vi synes dette er fornuftigt, men vil samtidig henlede opmærksomheden på emballager produceret af forskellige bio-materialer. Disse emballager er fortsat små i det store billede, men vokser i mængder støt hele

tiden. Problemet med disse bio-emballager er, at de ofte ikke bør sorteres og indsamles sammen med det almindelige emballageaffald, da de kan påvirke genanvendelsesprocessen negativt. Når de sorteres som restaffald til forbrænding, vil de derimod påvirke genanvendelsesprocenten negativt. Alt efter hvordan finansieringen af producentansvaret udmøntes, kan det give producenterne incitament til at øge mængderne af bio-emballager, der markedsføres.

Det er derfor Emballagereturs anbefaling, at myndighederne bør forholde sig til dette voksende problem hurtigst muligt, og vi ser gerne at dette inddrages som en del af evalueringen af producentansvaret for emballage i 2027.

Konkrete bemærkninger

§ 9p, stk. 2 – Harmonisering af bagatelgrænse for emballage

Emballageretur har bemærket, at det er hensigten at fastholde bagatelgrænsen i Danmark på 8 ton. Dette betyder, at virksomheder, der bringer mindre end 8 ton emballage på markedet om året, fortsat vil være undtaget fra visse rapporteringsforpligtelser i forbindelse med håndtering og genanvendelse af emballageaffald.

Da både myndigheder og erhvervsliv har udtrykt et bredt ønske om at harmonisere med EU's kommende emballageforordning, virker det uhensigtsmæssigt, at bagatelgrænsen ikke er blevet harmoniseret, især fordi grænsen i EU's emballageforordning er fastsat til 10 ton.

Hos Emballageretur er vi enige i behovet for at fastsætte en bagatelgrænse, som kan lette byrden for mindre virksomheder, der kun bidrager minimalt til det samlede emballageaffald. Vi støtter samtidig en harmonisering i størst muligt omfang mellem EU's kommende emballageforordning og dansk lovgivning. Derfor anbefaler vi, at bagatelgrænsen i Danmark også fastsættes til 10 ton, når producentansvaret træder i kraft.

§ 9p, stk. 3 – Omkostningseffektiv indsamling af emballage i kommunerne

Emballageretur finder det positivt, at der stilles krav til kommunerne om at tilrettelægge indsamlingen af emballageaffald fra husholdninger på en omkostningseffektiv måde, hvilket understøtter intentionerne fra den politiske aftale.

Der er dog ikke fastsat specifikke krav til kommunerne. Det eneste krav består i, at kommunerne årligt skal udarbejde en rapport, der beskriver deres arbejde med at sikre en omkostningseffektiv indsamling af emballageaffald. Der er imidlertid ingen konkrete krav eller mål for, hvordan kommunerne skal arbejde omkostningseffektivt. Vi bemærker desuden, at det ikke er ”hensigten at anvende den foreslåede bestemmelse til at pålægge kommunalbestyrelsen bestemte tiltag til opnåelse af omkostningseffektivitet. Kommunalbestyrelsen forudsættes selv at tage stilling til og implementere de for kommunen relevante tiltag til omkostningseffektivitet.”

Dette ser Emballageretur som en stor udfordring for at sikre reel omkostningseffektivitet. Der bør sættes specifikke mål for opnåelsen af omkostningseffektivitet i kommunerne hvert år. For at sikre en ensartet dokumentation bør der stilles krav om udvikling af fælles skabeloner og rapporteringsformater på tværs af kommunerne, så udviklingen og tiltagene nemt kan læses og vurderes af producentansvarets aktører, herunder myndighederne i forbindelse med evalueringen i 2027.

Endelig bør der indføres en klagemulighed for øvrige aktører inden for producentansvaret, i tilfælde hvor kommunerne ikke opnår de fastsatte mål eller gennemfører de nødvendige tiltag.

§ 9p, stk. 4. - Afholdelse af omkostninger for håndtering af emballageaffald fra affaldsproducerende virksomheder

Emballageretur kan konstatere i udkastet til lovforslaget, at der mod forventning er ændret i måden, hvorpå affaldsproducerende virksomheder skal kompenseres for håndtering af emballageaffald. Ifølge den politiske aftale skal producenterne økonomisk kompensere affaldsindsamlere for indsamling, transport og behandling af emballageaffald fra affaldsproducerende virksomheder, hvilket betyder, at producenterne alene har et finansielt ansvar.

Det er uklart for Emballageretur, hvorfor det nu er nødvendigt at ændre ordningen, så producenterne skal kompensere de affaldsproducerende virksomheder direkte. Der gives ingen forklaring i høringsudkastet til lovforslaget.

Der er mange fordele ved at lade producenterne kompensere affaldsindsamlerne fremfor de affaldsproducerende virksomheder direkte. En sådan ændring vil gøre ordningen mere tung og omkostningsfuld og vil være en stor belastning for de kollektive ordninger. Derfor anmoder vi kraftigt om, at denne ændring genovervejes.

Administrationsmodellen for kompensationen minder meget om sagsgangen for det tidligere erhvervsaffaldsgebyr, som der var stor modstand mod blandt virksomhederne. Gebyret endte med at blive afskaffet af hensyn til erhvervsvenlighed, efter der kom politisk opmærksomhed på den administrative byrde og den manglende samfundsgevinst. Vi ser nødig, at man genindfører tidligere tiders forfejlede bureaukrati for erhvervsaffald med denne lovændring og har svært ved at se, at det har været den politiske hensigt at pålægge så mange danske virksomheder en ny administrativ byrde. Derfor opfordrer vi kraftigt til, at man går tilbage til den oprindelige plan om, at de kollektive ordninger kompenserer affaldsindsamlerne direkte i stedet for alle landets affaldsproducerende virksomheder.

Ministeriet har tidligere vurderet, at op mod 41.000 virksomheder vil være omfattet af producentansvaret for emballage, hvilket understreger omfanget af denne opgave, selvom omkostningerne fordeles efter faste fordelingsnøgler.

Hvis ordningen fastholdes, vil det være afgørende, at kompensationen ikke skal foretages med korte mellemrum. Emballageretur vurderer, at kompensationerne i mange tilfælde vil være relativt små beløb, og at de administrative omkostninger pr. transaktion derfor kan overstige kompensationsbeløbene. Vi anbefaler derfor, at anmodninger om kompensation kan foretages én gang om året i første kvartal af det efterfølgende kalenderår. Vi foreslår desuden at der i evalueringen i 2027 bør kigges på omfanget og hvilke konsekvenser det har, hvis virksomhederne ikke får ansøgt om de beløb, de er berettigede til.

Fordelingsnøglerne som kompensationen baseres på bør endvidere indrettes på en måde, der sikrer, at erhvervsaffald indsamlet i de kommunale ordninger også omfattes, så kommunerne modtager korrekt kompensation uden risiko for over- eller underbetaling.

§ 9p, stk. 4 – Fastlæggelse af serviceniveau for kommunernes opgaveløsning

Emballageretur støtter behovet for at fastsætte et serviceniveau for kommunernes opgaveløsning i forbindelse med affaldsindsamling. Derfor ser vi positivt på forslaget om, at serviceniveauet fastsættes efter en overgangsperiode, hvor modeller og datagrundlag kan kvalificeres. Emballageretur anbefaler, at fastsættelsen af serviceniveauet indgår som en central del af den samlede evaluering af producentansvaret for emballage, som skal gennemføres i 2027. Det er også på den baggrund, vi anbefaler, at der på forhånd udvikles en standard for årsrapporterne om omkostningseffektivitet, som kommunerne skal levere, da det vil gøre det lettere at vurdere kommunernes serviceniveau på tværs.

§ 9p, stk. 6 - Tildelingsperioder

Emballageretur har bemærket ministeriets overvejelser vedrørende tildelingsordninger og de tilhørende tildelingsperioder. Vi vil gerne fremhæve de fordele, der er for både producenter og kollektive ordninger ved at anvende en ensartet model for alle gældende producentansvarsområder, herunder ensartede tildelingsperioder. Vi håber, at dette vil blive taget i betragtning ved fastsættelsen af de konkrete længder for tildelingsperioderne.

På baggrund af vores organisations knap 20 års erfaring med producentansvar for elektronik og batterier anbefaler Emballageretur, at tildelingsperioderne ikke fastsættes fra 1. januar til 1. januar. Erfaringen viser, at data om de tilgængelige emballagemængder fra producenterne først kan indsamles i slutningen af marts i det efterfølgende år. Herefter gennemfører DPA kvalitetstjek af data, hvilket betyder, at tildelingsperioden tidligst kan starte den 1. juli. Denne dato er dog problematisk i forhold til sommerferieperioden, hvorfor vi anbefaler, at tildelingsperioden fastsættes fra 1. september til 1. september.

Vi foreslår derfor, at den første tildelingsperiode tilpasses disse datoer, og at de efterfølgende tildelingsperioder, uanset længde (24-36 måneder), fastsættes fra 1. september til 1. september.

Hvis ministeriet vælger at fastsætte en tildelingsperiode fra 1. juli til 1. juli, bør tildelingsperioderne for WEEE, batterier m.fl. også justeres, så de følger samme tildelingsperiode. Forskellige tildelingsperioder vil få store administrative og kommunikative konsekvenser for både producenter og kollektive ordninger og vil dermed ikke være i tråd med den politiske hensigt om at minimere kompleksiteten i samarbejdet mellem de kollektive ordninger og kommunerne.

Vi anbefaler desuden, at der indføres en godkendelsesperiode for de kollektive ordninger, hvor de foreslåede tildelingsordninger kan gennemgås og kommenteres, så man undgår utilsigtede tildelinger og fejl. Det er vores erfaring, at dette med fordel kan implementeres på tværs af alle producentansvar.

På baggrund af ovenstående kan det overvejes at udskyde implementeringsdatoen for producentansvaret for emballage til 1. januar 2026. Herefter kan den første tildelingsperiode reduceres til 12 måneder. En udskydelse vil samtidig give kommuner, producenter og kollektive ordninger tid til at opfylde de indtil nu uklare krav, der stilles til aktørerne samt gennemføre den nødvendige politiske godkendelse af producentgebyrerne i kommunerne, inden de kan opkræves.

§ 9p, stk. 17 - Klagemulighed for udregning af kommunale gebyrer og fastsættelse af deadline

Kommunerne skal i mange tilfælde udregne, fastsætte og opkræve en række gebyrer i forbindelse med producentansvaret for emballage. Disse gebyrer dækker indsamling, transport, administration, oplysningsinitiativer m.m., som beskrevet i høringsudkastet.

Derudover er der regler, der pålægger kommunerne at dokumentere, hvordan gebyrerne er beregnet og sammensat. Det fremgår, at der vil blive stillet krav om, at kommunalbestyrelsen årligt udarbejder en særskilt opgørelse over de omkostninger, der ligger til grund for producentgebyrerne, samt en årlig rapport for at sikre gennemsigtighed i omkostningsberegningerne.

Emballageretur ser positivt på dette initiativ og mener, at opgørelsen og rapporten vil øge gennemsigtigheden omkring kommunernes omkostninger til affaldsindsamling m.m. På sigt kan det også bidrage til at fastsætte et ensartet serviceniveau for affaldsindsamling på tværs af landet.

Emballageretur mener dog, at der bør indføres en fast deadline for kommunernes opkrævning af producentgebyrer samt for indsendelsen af årsrapporterne til de kollektive ordninger. Der bør også tages stilling til

konsekvenserne ved for sen indsendelse fra kommunerne, da dette kan have stor betydning for de kollektive ordningers økonomi og kvalitetssikring. Endvidere anbefaler Emballageretur, at der indføres en klagemulighed vedrørende kommunernes udregning af gebyrer, så producenter og medlemmer af de kollektive ordninger har mulighed for at klage, hvis de mener, at der er blevet opkrævet uretmæssige gebyrer.

§ 9p, stk. 17 – Brug af fælleskommunal faktureringskabelon

I forbindelse med kommunernes opkrævning af gebyrer for indsamling, transport, administration, oplysningstiltag m.m. bør der udvikles en fælles kommunal faktureringskabelon, hvor ydelser specificeres efter en fast model. Dette vil gøre det nemt for de kollektive ordninger at kvalitetssikre opkrævningerne på tværs af kommunerne. En sådan skabelon bør indgå i de kommende bekendtgørelser om producentansvaret for emballage.

Fordelene ved en fælles kommunal faktureringskabelon ligger i muligheden for at spore specifikke ydelser og opnå transparens på tværs af kommunerne. Ensartethed i metoden til beregning og dokumentation af producentgebyrer vil lette sagsbehandlingen for både kommuner og kollektive ordninger.

Vi opfordrer derfor til, at der hurtigst muligt indledes en dialog om udviklingen af standarder for både producentgebyrstrukturer og afrapportering af omkostningseffektivitet. Dette vil også være i tråd med den politiske ambition om at reducere kompleksiteten i samarbejdet mellem kommunerne og de kollektive ordninger.

Det bør desuden præciseres i en bekendtgørelse, hvilke parametre omkostningseffektiviteten skal måles efter, så målingen bliver ensartet i alle kommuner.

§ 9 æ, stk. 5 – Øget tilsynsindsats for at nedbringe antallet af free-riders

Emballageretur bifalder generelt, at der indføres regler, som pålægger myndighederne at føre tilsyn med producentansvarsområderne for elektronik, batterier og emballage. I mange år har der nemlig været mangel på tilsyn inden for disse områder, hvilket har ført til, at mange virksomheder undlader at påtage sig deres producentansvar. Dette har resulteret i, at lovlydige virksomheder har måttet opfylde forpligtelserne og bære omkostningerne, mens andre unddrager sig deres ansvar.

Manglende tilsyn har desuden skabt ulige konkurrencevilkår mellem de lovlydige virksomheder og de såkaldte "free-riders." Ved "free-riders" forstås virksomheder som ikke opfylder sit producentansvar. I Emballagereturs søsterorganisation, Elretur, har vi gennem årene gennemført adskillige kampanjer mod "free-riders." Men vi må erkende, at opgaven er omfattende, og at det nu er afgørende, at myndighederne tager deres ansvar alvorligt. Det er uholdbart, at virksomheder ustraffet kan bryde loven.

Med indførelsen af producentansvaret for emballage vil antallet af omfattede virksomheder stige markant, hvilket gør det nødvendigt, at myndighederne fra starten tager opgaven alvorligt og sanktionerer "free-riders" hårdt. Det er afgørende, at tilsynsindsatsen omfatter effektive metoder til at identificere "free-riders" og sikre, at de registrerer sig og indberetter deres emballagemængder til DPA.

I Emballageretur mener vi, at myndighederne bør fokusere på to nøgleområder i deres tilsynsindsats: hyppighed og sanktioner. Hyppighed indebærer, at der udføres tilstrækkeligt mange både fysiske og administrative tilsyn, så det bemærkes, når en virksomhed ikke er registreret hos DPA. Sanktioner skal være af en sådan art, at de virker afskrækkende på virksomheder, der ikke opfylder deres producentansvar.

Derudover bør der tænkes i nye tiltag, hvor man aktivt begrænser "free-riders" muligheder for at drive forretning på et ulovligt grundlag. For eksempel kunne medlemskab af det nationale producentansvarsregister

hos DPA gøres til en forudsætning for at kunne dokumentere en ansvarlig leverandørkæde, eller det offentlige Danmark kunne nægte at handle med virksomheder, der ikke er registreret.

Emballageretur deltager gerne i udviklingen af de rette løsningsforslag. Vi stiller os til rådighed, når myndighedernes tilsynsplan skal udarbejdes, da det er afgørende, at producenter og kollektive ordninger inddrages i dette arbejde og får mulighed for at give feedback.

En styrket tilsynsindsats og dermed en reduktion i antallet af "free-riders" er særligt relevant for virksomheder, der er omfattet af producentansvaret for engangsplast. Da dette producentansvar udelukkende er et finansielt oprydningensansvar, kan det være sværere for de kollektive ordninger at få de ansvarlige virksomheder til at tilmelde sig, da der ikke kræves fysisk indsamling, sortering, transport og behandling af affald. Emballageretur opfordrer derfor myndighederne til at have et særligt fokus på dette område, fx gennem de kommunale affaldstilsyn, der implementeres fra 2025.

§45 stk. 8 – Overdragelse af affald

I Emballageretur mener vi, at det reducerer både konkurrencen og effektiviteten, når kommunerne selv skal udpege de steder, hvor affaldet skal overdrages. I stedet for at hver kommune vælger sin egen overdragelsesplads, anbefaler vi klart, at dette valg overlades til de kollektive ordninger. De kollektive ordninger vil naturligvis være villige til at gå i dialog om de nærmere vilkår for overdragelse af affaldet på disse pladser, så det kan fungere bedst muligt for den daglige drift både på indsamlingssiden og afsætningssiden. Det er vores vurdering, at de kollektive ordninger indenfor en kortere årrække ikke vil fortsætte med at benytte det materiel og det udstyr, som kommunerne i dag anvender på deres egne pladser.

Som reglerne er beskrevet nu, vil det blot føre til et samlet øget omkostningsniveau.

Hvis reglerne fastholdes, er det vigtigt at understrege, at alle kommuner bør overveje deres valg af plads til affaldsoverdragelse nøje. Retningslinjerne for affaldsoverdragelsen mellem kommuner og kollektive ordninger bør præciseres i en kommende bekendtgørelse. Her bør de nærmere forhold fastsættes med hensyntagen til begge aktørers faktiske driftsforhold i relation til affaldsoverdragelsen.

Der bør derfor fremadrettet være et krav om, at kommunerne sikrer, at den udpegede plads opfylder de nye krav, som fastsættes i kommende bekendtgørelse. Hvis en kommune ikke kan stille en plads til rådighed, der opfylder disse krav, bør kommunen være forpligtet til at gå i dialog med den tildelte kollektive ordning, som derefter bestemmer, hvilken plads affaldet skal overdrages på.

På baggrund af ovenstående anbefaler Emballageretur, at der indføres en klagemulighed vedrørende kommunernes valg af overdragelsesplads. Det er afgørende, at de kollektive ordninger får handlefrihed til at sikre høj genanvendelse og driftsoptimere for at undgå unødige meromkostninger og mindske effektiviteten. Med en klagemulighed vil de kollektive ordninger kunne fremføre, hvorfor de udvalgte kommunale pladser ikke er hensigtsmæssigt udformet eller indrettet i forhold til de kollektive ordningers driftsforhold. En uvildig instans vil så kunne vurdere, om kommunen lever op til de nødvendige krav.

Emballageretur står naturligvis til disposition for eventuelle spørgsmål og uddybninger.

Med venlig hilsen
Emballageretur
Morten Harboe-Jepsen, CEO